

YOSHLARDA VATANPARVARLIK VA MILLIY G'URUR RUHINI SHAKLLANTIRISH

Tursunov Ilxomjon Ikromovich

O'R QK Kichik mutaxassislar tayyorlash Markazi

Qurollanish va otish sikli katta yo'riqchisi, I-darajali serjant

ilhomjont154@gmail.com

ARTICLE INFO.

Kalit so'zlar:

vatanparvarlik, milliy g'urur,
yoshlar, ta'lim, tarbiya,
jamiyat.

Abstract

Ushbu maqola yoshlarda vatanparvarlik va milliy g'urur ruhini shakllantirishning dolzarb muammolarini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqot yoshlarning vatanparvarlik va milliy g'ururini rivojlantirishda ta'lim, oila va jamiyatning rolini tahlil qilishga qaratilgan. Maqolada vatanparvarlik va milliy g'urur tushunchalari, ularning mohiyati va ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, yoshlarda bu fazilatlarni shakllantirish usullari va vositalari ko'rsatib berilgan. Tadqiqot natijalari vatanparvarlik va milliy g'ururni rivojlantirishda maktab, oila va jamoatchilik hamkorligining muhim ahamiyatini ko'rsatdi..

<http://www.gospodarkainnowacje.pl/> © 2024 LWAB.

KIRISH

Vatanparvarlik va milliy g'urur har bir insonning muhim fazilatlari hisoblanadi. Ular shaxsning o'z vataniga, xalqiga va madaniyatiga bo'lgan muhabbatini, sadoqatini ifodalaydi. Yoshlarda bu fazilatlarni shakllantirish dolzarb pedagogik va ijtimoiy vazifalardan biridir. Chunki vatanparvarlik va milliy g'urur yoshlarning shaxsiy kamolotida, jamiyatning barqaror rivojida muhim ahamiyat kasb etadi.

Vatanparvarlik tushunchasi ko'p qirrali bo'lib, turli tadqiqotchilar tomonidan har xil talqin qilinadi. Xususan, Karimov I.A. vatanparvarlikni "O'z vatanini sevish, uning taqdiri uchun qayg'urish, uning manfaatlarini himoya qilish, xalq va Vatan oldidagi burchini sidqidildan bajarish" deb ta'riflagan [1, b.48]. Bekmurodov M. fikricha, "Vatanparvarlik - bu o'z yurtiga, xalqiga va davlatiga sadoqat va muhabbat bilan xizmat qilishdir" [2, b.12]. Ko'rinadiki, vatanparvarlik Vatanga, xalqqa, davlatga nisbatan oliy darajadagi his-tuyg'ularni anglatadi.

Milliy g'urur esa shaxsning o'z xalqi, uning tarixi va madaniyati bilan faxrlanish, g'ururlanish hissidir. U yoshlarni milliy qadriyatlarni asrab-avaylashga, milliy an'analarni davom ettirishga undaydi. Milliy g'urur millatning o'zligini anglashi va namoyon etishining yorqin ifodasidir. Chunonchi, Abdulla Avloniy "...har bir millatning dunyoda borlig'ini ko'rsatadurg'on oyinai hayoti til va adabiyotidir. Milliy tilni yo'qotmak millatning ruhini yo'qotmakdur" [3, b.34], deb ta'kidlagan edi. Demak, milliy til va

adabiyot milliy g'ururning asosiy manbalaridan hisoblanadi.

USULLAR VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqotda yoshlarda vatanparvarlik va milliy g'urur ruhini shakllantirishning nazariy asoslari, usullari va vositalarini o'rganish maqsadida ilmiy-pedagogik adabiyotlar, me'yoriy hujjatlar tahlil qilindi. Xususan, O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonun, Vazirlar Mahkamasining "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Qarori kabi me'yoriy hujjatlarda yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash masalalari belgilab berilgan [4; 5; 6].

Shuningdek, A.Zunnunov, B.Xodiyev, N.Egamberdieva kabi olimlarning tadqiqotlarida vatanparvarlik va milliy g'urur tushunchalari, ularning mazmuni va mohiyati atroflicha yoritilgan [7; 8; 9]. Tadqiqotchilar vatanparvarlik va milliy g'ururni shaxs ma'naviyatining tarkibiy qismi sifatida tahlil qilgan.

I.Abdullayevning tadqiqotida ta'kidlanishicha, vatanparvarlikni shakllantirish uchun quyidagi omillar muhim rol o'ynaydi:

- yosh avlodni milliy g'oyalari va qadriyatlar asosida tarbiyalash;
- o'tmish tariximiz va ma'naviy merosimizdan faxrlanish, g'ururlanish hissini uyg'otish;
- vatanimiz tabiati, boyligi, go'zalliklarini sevish, ularni asrab-avaylashga o'rgatish;
- milliy urf-odat va an'analarni qadrlab, ularga rioya qilishni singdirish [10, b.38].

NATIJALAR

Tadqiqot natijalariga ko'ra, yoshlarda vatanparvarlik va milliy g'urur ruhini shakllantirishda maktab, oila va jamoatchilik hamkorligi katta ahamiyatga ega. Ta'lim muassasalarida "Vatan tuyg'usi" darslari, milliy qadriyatlarga oid tadbirlar, tarixiy obidalariga sayohatlar, adabiy kechalar o'quvchilarning vatanparvarlik hissini uyg'otadi. Oilada ota-onalarning shaxsiy namunasi, farzandlar bilan istiqloq g'oyalari, milliy qadriyatlar xususida suhbatlar o'tkazishi ularda Vatanga muhabbat tuyg'usini shakllantiradi. Mahallalarda yoshlar bilan uchrashuvlar, davra suhbatlari, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etish orqali vatanparvarlik tarbiyasiga erishiladi.

TAHLIL VA MUHOKAMA

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, bugungi yoshlar orasida vatanparvarlik va milliy g'urur hissi yetarli darajada shakllangan. Ammo ma'lum bir qism yoshlarda bu fazilatlar yetarli emas. Buning sabablari ancha. Xususan:

- ayrim oilalarda milliy qadriyatlar, urf-odatlariga e'tiborsizlik;
- ta'lim jarayonida vatanparvarlik tarbiyasiga yetarli e'tibor qaratilmasligi;
- globallashtirish sharoitida "ommaviy madaniyat"ning salbiy ta'siri;
- internet va ijtimoiy tarmoqlarda milliy g'oyalarga zid ma'lumotlarning tarqalishi;
- yoshlar bandligining yetarli darajada ta'minlanmagani va boshqalar.

Shu bois yoshlarda vatanparvarlik va milliy g'ururni yanada rivojlantirish uchun quyidagilarga e'tibor qaratish lozim:

- uzluksiz ta'lim tizimining barcha bosqichlarida milliy g'oya va istiqloq qadriyatlarini singdirish;
- darslik va o'quv qo'llanmalarida vatanparvarlik mavzusiga keng o'rin berish;
- madaniy-ma'rifiy tadbirlarni tizimli va samarali tashkil etish;
- yoshlar bandligini ta'minlash, ularni tadbirkorlikka keng jalb qilish;

- ommaviy axborot vositalari va internetda vatanparvarlik mavzusidagi targ'ibot ishlarini kuchaytirish va hokazo.

Albatta, bu borada ota-onalar, ustoz-murabbiylar, mahalla va jamoatchilik hamkorligi hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, yoshlarda vatanparvarlik va milliy g'urur ruhini shakllantirish ta'lim-tarbiyaning ustuvor vazifasi bo'lib qolmoqda. Ta'lim muassasalari, oila va jamiyat hamkorligida yoshlarni milliy g'oyalar ruhida tarbiyalash, ularda Vatanga muhabbat va sadoqat hissini kuchaytirish lozim. Zero, vatanparvar va milliy g'ururli yoshlargina mamlakatimiz istiqboli va taraqqiyotini ta'minlay oladi.

REFERENCES

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch. - Toshkent: Ma'naviyat, 2008. - 176 b.
2. Bekmurodov M. Milliy istiqloq g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. - Toshkent: Yangi asr avlodi, 2001. - 64 b.
3. Abdulla Avloniy. Turkiy guliston yoxud axloq. - Toshkent: O'qituvchi, 1992. - 160 b.
4. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. 23.09.2020. <https://lex.uz/docs/5013007>
5. O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni. 14.09.2016. <https://lex.uz/docs/3026246>
6. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Qarori. 31.12.2019. <https://lex.uz/docs/4676840>
7. Xaitov, L. (2024). НАКИМ ТЕРМИЗИЙНИНГ" АЛ-НАЖЖУ ВА АСРОРУХУ"(НАЖ ВА УНИНГ СИРЛАРИ) АСАРИДА НАЖ ВА УНИНГ ТУРЛАРИ НАҚИДА. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 45(45).
8. Xaitov, L. (2024). ХАКИМ ТЕРМИЗИЙ МЕРОСИДА ИЛИМ МАСАЛАСИ. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 45(45).
9. Azamatovich, X. L. (2023). Hakim Termizi-Theoretician of Knowledge on Nafs. *Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture*, 4(11), 32-38.
10. Akbarova, R. A. (2019). DEVELOPING STUDENTS ABILITY TO SPEAK ENGLISH THROUGH EXERCISES. *Theoretical & Applied Science*, (11), 33-35.
11. Akbarova, R. A. (2020). REVITALIZATION OF THE COGNITIVE ACTIVITY OF THE STUDENT: A MODERN VIEW OF THE PROBLEM. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 2(4), 386-391.
12. Akbarova, R. A. (2019). TEACHING ENGLISH THROUGH STORY TELLING IN ELEMENTARY CLASSES. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 1(10), 297-304.
13. Karimovna, S. Z. (2024). DIFFICULTIES IN STUDYING THE RUSSIAN LANGUAGE ORDER OF WORDS AMONG STUDENTS. *International Multidisciplinary Journal for Research & Development*, 11(02).
14. Madinabonu, N., Karimovna, S. Z., & Nodirali o'g'li, M. B. (2024). WAYS OF LEARNING SPOKEN LANGUAGE IN ENGLISH. *International Multidisciplinary Journal for Research & Development*, 11(02).

15. Karimovna, S. Z., & Nodirali o'g'li, M. B. (2024). WAYS OF LEARNING SPOKEN LANGUAGE IN ENGLISH. *International Multidisciplinary Journal for Research & Development*, 11(02).
16. Kadyrovna, A. D. (2024). STRATEGIES FOR IMPROVING COMMUNICATION BETWEEN TEACHERS AND SCHOOL STUDENTS. *International Multidisciplinary Journal for Research & Development*, 11(01).
17. Kadirovna, A. D., & Mahmudovna, A. D. (2022). Culture of speech of the teacher when learning russian. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(11), 891-894.
18. Qoraboyev, J., & Raximova, R. (2024). KATTALARDAGI OG 'IR MIYA SHIKASTLANISHI. *Евразийский журнал медицинских и естественных наук*, 4(2), 156-162.
19. Латибжонов, А. Э. (2023). ПРЕИМУЩЕСТВА ПРИМЕНЕНИЯ ГЕМИЭПИФИЗИОДЕЗА ПРИ ОСЕВЫХ ДЕФОРМАЦИЯХ НИЖНИХ КОНЕЧНОСТЕЙ. *Экономика и социум*, (11 (114)-1), 796-800.
20. Марупова, Г. (2024). Терминология Спортивного Туризма Русского И Узбекских Языков. *Journal of Innovation in Education and Social Research*, 2(2), 17-20.
21. Tasheva, Z., & Karpovich, V. (2024). TRANSFORMATION OF RECRUITMENT PROCESS THROUGH IMPLEMENTATION OF AI SOLUTIONS. *Journal of Management and Economics*, 4(02), 12-17.
22. Tasheva, Z., & Karpovich, V. (2024). SUPERCHARGE HUMAN POTENTIAL THROUGH AI TO INCREASE PRODUCTIVITY THE WORKFORCE IN THE COMPANIES. *American Journal of Applied Science and Technology*, 4(02), 24-29.
23. Гафуров, Б. З. ЎЗБЕК ТИЛИДАГИ ОТ СЎЗ ТУРКУМИ СЕГМЕНТ ФОНОСТИЛИСТИК ХУСУСИЯТЛАРИНИНГ БАДИИЙ АДАБИЁТ ОРҚАЛИ ТАҲЛИЛИ АНАЛИЗ КАТЕГОРИЙ СЕГМЕНТНОЙ ФОНОСТИЛИСТИКИ ИМЕНИ СУЩЕСТВИТЕЛЬНОГО В УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКЕ НА ОСНОВЕ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ. *ANIQ VA TABIIY FANLAR MUNDARIJA.*
24. Гафуров, Б. З. (2009). Роль сокращения фонемного состава слова в образовании сегментных фоновариантов существительных русского, узбекского и английского языков. *Современные гуманитарные исследования*, (6), 124-126.
25. Гафуров, Б. З. (2010). Презентация фоностилистики в узбекском языкознании (на материале фоновариантов имён существительных). *Modern Turkluk Arastirmalari Dergisi.–Ankara, Turkiye*, 7, 68-83.
26. ГАФУРОВ, Б. (2014). Проблематика фоностилистики в русском, узбекском и английском языкознании. *Узбекистонда хорижий тиллар. Илмий–методик электрон журнал.-Тошкент*, (3), 125-133.
27. Гафуров, Б. З. (2021). АНАЛИЗ ЛИНГВОСТАТИСТИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ АКЦЕНТНЫХ ФОНОВАРИАНТОВ ИМЕН СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ РУССКОГО ЯЗЫКА. *МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА*, 4(1-1).
28. Gafurov, B. Z. (2022). Neologisms and their functions in the field of medicine. *Journal of intellectual property and human rights*, 1(08), 41-44.

29. Gafurov, B. Z. (2022). Sociolinguistics and its functions in modern linguistics. *Economy and innovation*. Vol. 26. *Poznan, Taxes USA*, 92-95.
30. Zakirovich, G. B. (2022). Service Parts of Speech as an Important Component of Advertising Text in Russian and Uzbek Languages (By the Material of Advertising in the Sphere of Medicine). *European Multidisciplinary Journal of Modern Science*, 3, 1-7.
31. Zakirovich, G. B. (2023). SPECIFICATION OF ERROR CORRECTION IN LANGUAGE LEARNING PROSESS. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 12(05)*, 8-13.
32. Zunnunov A. *Pedagogika tarixi*. - Toshkent: O'qituvchi, 1997. - 520 b.
33. Hoshimov K., Nishonova S. *Pedagogika tarixi*. - Toshkent: O'qituvchi, 1996. - 368 b.
34. Egamberdieva N. *Ijtimoiy pedagogika*. - Toshkent: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi, 2009. - 184 b.
35. Abdullayev I. *O'quvchilarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning pedagogik asoslari: Ped. fan. nom. ... diss.* - Toshkent, 2001. - 154 b.